33 009 Innovatiebeleid

26 643 Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 192 Brief van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2026

Betere medicijnen, betere batterijen en andere materialen en nauwkeurige navigatie. Van energie en gezondheidszorg tot logistiek en defensie: quantumtechnologie heeft enorme potentie voor de complexe uitdagingen waar Nederland voor staat. Die maken dat we met quantum veel sneller, preciezer en veiliger kunnen rekenen, meten en communiceren dan met bestaande systemen. Nederland heeft een sterke uitgangspositie in quantum. Quantumtechnologie is dan ook één van de sleuteltechnologieën uit de Nationale Technologie Strategie.[1]

Juist omdat quantumtechnologie zowel grote kansen als risico's voor onze economische, kennis- en cyberveiligheid met zich meebrengt, heeft de Rijksoverheid een belangrijke rol. Met de Rijksbrede Quantumstrategie willen we ruimte geven aan innovatie en economische groei, en tegelijkertijd zorgen dat publieke waarden, digitale veiligheid en strategische autonomie goed worden beschermd. Zo brengen we quantumtechnologie op een veilige, verantwoorde en toekomstbestendige manier tot ontwikkeling.

Aanleiding
Mede door eerdere initiatieven en de investeringen vanuit het Nationale Groeifonds[2] behoort Nederland internationaal tot de koplopers op het gebied van quantumtechnologie. Nederland heeft een quantumecosysteem van kennisinstellingen en bedrijfsleven dat in staat is om richting te geven aan de ontwikkeling van de technologie. Zoals aangegeven in de Nationale Technologie Strategie moet Nederland haar vooraanstaande positie behouden en uitbreiden om een belangrijke rol te blijven spelen op dit gebied.[3] Doen we dat niet, dan bestaat de kans dat we kwijtraken wat we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd. Bovendien neemt het strategische belang van quantumtechnologie in rap tempo toe.

Binnen de Rijksoverheid lopen er al verschillende (departementale) trajecten op quantum[4], maar de complexiteit en integraliteit van deze sleuteltechnologie vraagt om een gezamenlijke herijkte, ambitieuze en adaptieve aanpak.
Er is behoefte aan een hechtere samenwerking en meer kennisopbouw, zowel interdepartementaal als met onze externe partners, om marktkansen te verzilveren en veiligheidsrisico's adequaat te beperken. De weerbaarheidsopgave voor de Rijksoverheid nu en in de toekomst is groot en vraagt om een versteviging van de inzet hierop. Zo heeft de Rijksoverheid zelf nog aanzienlijke stappen te zetten om beschermd te zijn tegen de dreigingen van quantumtechnologie, met name op het gebied van de migratie naar quantumveilige cryptografie (PQC-migratie).

---

[1] De Nationale Technologiestrategie | Rijksoverheid.nl ; Kamerstuk 33009, nr. 140
[2] Quantum Delta NL | Nationaal Groeifonds
[3] De Nationale Technologiestrategie | Rijksoverheid.nl ; Kamerstuk 33009, nr. 140
[4] O.a. Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie 2025-2029 | Defensie.nl en het Programma Quantumveilige Cryptografie Rijk (QvC).

De Rijksbrede Quantumstrategie
Om de hierboven genoemde uitdagingen Rijksbreed te adresseren heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat het initiatief genomen om de Rijksbrede Quantumstrategie (hierna: RQS) op te stellen. Samen met de andere betrokken ministeries en met inbreng van deskundigen hebben we deze strategie ontwikkeld. We bieden u de strategie nu aan, mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Minister van Defensie, de Minister van Financiën, de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Het kabinet wil op het gebied van quantumtechnologie in 2035 technologisch leider, strategisch autonoom en weerbaar zijn. Daarmee vergroten we ons toekomstig verdienvermogen, borgen we onze nationale veiligheid en versterken we onze brede welvaart en publieke waarden. Dat sluit aan bij de brede missie van de Rijksoverheid: werken aan een ondernemende samenleving, investeren in de toekomst en mensen en maatschappelijke organisaties in vrijheid laten ontplooien, op integere wijze en met hart voor de publieke zaak.[5]

De ambitie om onze internationale voorhoedepositie in quantum te behouden, is in lijn met de ambitie uit het regeerakkoord om als Nederland koploper te zijn in verantwoorde digitale innovatie. Deze Rijksbrede quantumstrategie beschrijft de acties die daarvoor nodig zijn en geeft daarmee nadere invulling aan de rol van de Rijksoverheid op dit thema richting 2035.

Het stuk is als volgt opgebouwd:
- Het stuk begint met een inleiding met een korte algemene uitleg van quantumtechnologie en vervolgens wordt ingegaan op het doel van de strategie en de visie, missie en ambitie.
- Daarna wordt een analyse gegeven van de nationale, Europese en mondiale context.
- Aan de hand van vijf thematische hoofdstukken wordt ingegaan op de kansen en risico’s, de beoogde doelen en benodigde acties vanuit het Rijk richting 2035. Deze vijf thematische hoofdstukken zijn:
    - Verdienvermogen & concurrentiekracht
    - Veiligheid
    - Brede welvaart & publieke waarden
    - Internationale samenwerking
    - Talent & Onderwijs
- Per hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de geïdentificeerde acties. In het laatste hoofdstuk wordt het vervolgproces geschetst.

Met de Rijksbrede quantumstrategie komen wij tevens tegemoet aan het verzoek van de vaste Kamercommissie Digitale Zaken om een kabinetsreactie te ontvangen op het Rekenkamerrapport ‘Focus op quantum bij de rijksoverheid’ (dd. 25 februari 2026, kenmerk 2026D08863). De aandachtspunten uit dit rapport zijn meegenomen in de strategie.

Vervolg

[5] Taken van de Rijksoverheid | Rijksoverheid.nl

Binnen de Rijksoverheid gaan we aan de slag met de acties uit de strategie. De bestaande ambtelijke governancestructuur, die voor het opstellen van de RQS was opgezet, zal worden voortgezet. Hier nemen alle betrokken departementen aan deel. De coördinatie blijft belegd bij het ministerie van EZK. Bij de uitwerking zullen we contact onderhouden met experts en stakeholders uit het veld. Er wordt een overleg georganiseerd met partijen uit het quantumecosysteem en overige partijen uit de private sector om gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van toepassingsmogelijkheden. Uw Kamer wordt vanaf 2027 elk jaar geïnformeerd over de voortgang van de RQS.

Een gelijkluidende brief is verzonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
W.J.M. Aerdts